Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 238. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ГРУДНЯ 1982 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 16, 1982 No. 238. VOL. LXXXIX.

В ПАРИЖІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ

Париж, Франція. (В.М.). — Українсько-французькі культурні зв'язки збагатилися ще одним замітним досягненням.

В днях 25-26-го листопада відбулася тут наукова конференція, т.зв. кольоквій, присвячена українському „розстріляному відродженню" 1920-их років в УССР. Її організаторами були Державний інститут східніх мов і культур при Паризькому університеті та Український Вільний Університет в Мюнхені, точніше, його делегатура в Парижі. Конференція мала міжнародний характер, бо як доповідачі виступали запрошені науковці з кількох країн — Німеччина, Франція, Канада, ЗСА і Польща, — а доповіді були виголошені, крім французької мови, деякі англійською й українською мовами. Головним організатором з рамени обидвох установ був проф. Аркадій Жуковський, який є викладачем української мови і культури в Паризькому інституті та заступником декана філософського факультету УВУ.

Відкрив конференцію 25-го листопада вранці в конференційній залі Інституту східніх мов його віцепрезидент Ф. де Лябріоль, який нагадав історію викладання української мови в цьому Інституті. Цікаво було довідатися, що вже в 1903 році були пляни впровадити її в програму мов, але тоді міністерство закордонних справ видало негативну опінію, бо цим може обуритися „союзна держава", Російська Імперія. Треба було чекати до 1939 року, коли введено українську мову. Спочатку це був лекторат, який по війні став катедрою. Професорами катедри були до сьогодні: проф. І. Борщак, М. Шерер, Е. Круба.

З доповідями на першій сесії виступали: проф. А. Жуковський, який дав загальне історичне тло подій 1920-их років в УССР, що в ділянці культурного відродження були визначені політичним відродженням 1917-20 років. Проф. Юрій Шевельов з Ню Йорку говорив про політику українізації, як певну політичну тактику совєтського уряду. Його тезою була думка, що українізація була вимушеним маневром і концесією, а не щирим наставленням до національного відродження українського народу. Проф. Богдан Боцюрків з Оттави присвятив свою доповідь релігійному відродженню в лоні православної Церкви, точніше, Української Православної Автокефальної Церкви митрополита В. Липківського. Доповідь була щедро ілюстрована документами і цитатами, а її головною тезою було, що рух за автокефалію був

(Продовження на ст. 3)

Відсоток на позички для банків знижено до 8,5 відсотка

Вашінгтон. — Відсоток на позички всім іншим банкам з Банку Федеральної резервної системи (FRS) вже сьомий раз зменшено за цих кілька місяців і він тепер сягає 8,5 відсотка.

Це розпорядження, яке має на меті стимулювати економіку ЗСА, ввійшло в силу негайно після проголошення, тобто у понеділок, 13-го грудня. Перебуваючи під постійним тиском з боку Президента, його дорадників-економістів та законодавців-республіканців, голова Федеральної ради валютних резерв Пол Вокер зробив цей крок не дуже охоче, але він був примушений до цього загальним занепадом американської господарки, а навіть світової, через незвичайно „ущільнену" його монетарну політику.

В ЗСА також лунають все голосніші пропозиції, щоб Конгрес, який „породив" ще в 1913 році цю понадурядову й незалежну ні від кого Федеральну резервну систему, її знову взяв під контролю або й уневажнив її взагалі, бо ФРС має неймовірну владу над усіма аспектами американського економічного життя, а то й світового. Сім членів Ради є призначувані кожноразовим президентом ЗСА на 14-річну каденцію, за винятком голови Ради, якого призначується на чотири роки, але не у році президентських виборів, а два роки пізніше, що частогусто доводить до того, що монетарною політикою голова Ради дуже відрізняється від фіскальної політики Президетна ЗСА.

Трьох підпалювачів будинків поставлено під суд

Ню Йорк, Н. Й. — Тут вдалося властям притримати трьох підпалювачів, власників апартаментових будинків, які систематично підпалювали їхні мешканеві будівлі у Гарлемі і в південній частині Бронксу. Так вони спалили 14 будинків, за що дістали від забезпечення 456,872 доляри. Кілька пожежників були поранені під час гасіння цих пожеж, а в деяких будинках були мешканці, коли ці три особи плянували підпал і здійснювали його. Це все безкарно тривало від 1976 до 1979 року, а забезпеченеві компанії тільки те й робили, що виплачували „відшкодування потерпілим" власникам цих будинків. Серед компаній була навіть славнозвісна в світі фірма Ллойд в Англії.

Спіймані три власники будинків, якщо будуть визнані судом винуватими, можуть дістати засуд кожний по 20 років тюрми. У судовому оскарженні проти трьох сказано, що вони для пожежі користувалися послугами якихось неназваних осіб, які вживали різних метод підпалів, включно з т. зв. „коктейлями Молотова". Два з їхніх будинків на Бронксі були в пожежі кожний по шість разів протягом лише 1976 року.

ҐОНЗАЛЕС ВІДНОВЛЯЄ СПРАВУ ҐІБРАЛЬТАРУ

Мадрид, Еспанія. — Новий прем'єр-міністер Еспанії соціяліст Феліпе Ґонзалєс заявив, що його соціялістичний уряд буде прихильніше розглядати питання членства Еспанії в НАТО якщо буде прогрес у переговорах про затяжну територіяльну суперечку з Британією відносно Ґібральтару.

В інтерв'ю американським репортерам у своїй мадридській резиденції, Ґонзалєс дав ясно зрозуміти, що він поставить це питання на обговорення при зустрічі з державним секретарем Джорджем Шулцом.

Новий соціялістичний уряд Еспанії, який прийшов до влади після яскравої перемоги у виборах 28-го листопада, „заморозив" дальшу інтеграцію Еспанії в НАТО. Попередній центроправий уряд вступив до НАТО в травні ц.р.

У середу, 15-го грудня, уряд Еспанії зняв формально бльокаду британської кольонії в Ґібральтарі, що її був встановив генераліссімус Франко ще в 1969 році. Понад 1,000 осіб перейшли до Еспанії.

Президент іде на уступки

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен, роблячи нові уступки, щоб врятувати фонди на виробництво ракетної системи типу МХ, погодився у вівторок, 14-го грудня, на замороження Конґресом видатків до того часу, поки Конґрес не ратифікує систему розміщення цих ракет.

Погодження Президента було проголошене ним на скликаній пресовій конференції у Білому Домі. Воно означає обмеження можливостей Адміністрації продовжувати свою програму розвитку ракетної системи МХ у первісному виді.

Речники Білого Дому пояснили, що Президент погодився на поступки, коли довідався, що схвалення пляну ракети МХ натрапляє на труднощі в Сенаті. Як відомо, Палата Репрезентантів відкинула проєкт фінансування виробництва ракет минулого тижня.

Не зважаючи на рішення Президента піти на поступки, не відомо покищо яка буде доля проєкту в Сенаті чи проєкт здобуде більшість. Якщо проєкт буде ухвалений Сенатом, він знову стане перед Палатою Репрезентантів для узгіднення різниць.

Проголошуючи свою згоду на поступки, Президент одночасно закликав до „розумного зрівноваження" різних поглядів в Конґресі.

ПОЛЬЩА ОБМЕЖУЄ КУЛЬТОБМІН ІЗ ЗСА

Варшава, Польща. — Польський уряд повідомив у вівторок, 14-го грудня, що він обмежує свої культурні та наукові відносини із ЗСА та кількість віз для американців.

Речник польського уряду заявив, що польський уряд припиняє співпрацю з Інформаційним агентством ЗСА та „всякими іншими федеральними агенціями", які проводять протипольську політику".

Вміжчасі, Лех Валенса, лідер забороненої тепер профспілки „Солідарність", передав західнім кореспондентам підготований текст промови, в якій він закликає до „відкритих, демократичних і мирних засобів" у боротьбі за здобуття тих надбань, якими користувалася профспілка перед введенням військового стану рік тому.

Валенса мав виголосити свою промову в четвер, 16-го грудня в Ґданьську на зборах, які мали відзначити трагічний випадок вбивства робітників під час заворушень у 1970 році та відкриття пам'ятника в їх честь у 1980 році.

Це мав бути його перший політичний виступ від часу його звільнення з інтернування. Але Єжи Урбан, речник уряду, заявив у понеділок, 13-го грудня, що на такі збори не було ще дано жадного дозволу.

ШУЛЦ ЗУСТРІЧАВСЯ З ПАПОЮ

Рим, Італія. — Державний секретар Джордж Шулц у понеділок, 13-го грудня, обговорював на зустрічі з Папою Іваном Павлом II у Ватикані події в Польщі і потім заявив, що рішення, прийняті польською владою для послаблення військового стану ще не є достатніми критеріями, щоб зняти економічні та політичні санкції проти польського військового режиму.

„Те, що ми покищо бачили, це лише слова, але нічого не було ще зроблено по суті", — заявив Шулц на пресовій конференції після цілого дня переговорів у Ватикані та з провідними італійськими представниками. Маючи на увазі консультації ЗСА зі своїми союзниками, Шулц сказав: „У цей час ми не бачимо нічого суттєвого, щоб змусило нас думати, що відбулися значні зміни".

Коментарі Шулца основувалися на промові Войцеха Ярузельского в неділю, 12-го грудня, та на перших повідомленнях про рішення польського парляменту відносно військового стану та сучасної ситуації в Польщі.

Американські офіційні представники не були уповноважені говорити про погляди Папи щодо ситуації в Польщі, а Ватикан покищо також не зробив жадної офіційної заяви.

Л. і П. Яців знов жертвують на УНІГУ

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Оцінюючи пильні намагання Фонду Катедр Українознавства (ФКУ) створити фінансову базу для субсидіювання дослідів, видань та публікацій про жахіття голодової трагедії України 1933 року, Лідія і Петро Яців, давні меценати ФКУ з Торонто, переслали знову свою щедру пожертву — 2,000 долярів. Цим разом призначили вони цю суму на спеціяльний фонд, який субсидіює досліди мартирології України.

Прийнято до друку три публікації, крім відомого вже домолення через Український Науковий Інститут Гарвардського Університету й при співучасті Українського Народного Союзу з д-ром Робертом Конквестом, який готує працю про ті апокаліптичні роки московського панування в Україні.

Петро і Лідія Яців, довголітні й постійні прихильники українського Гарварду, щедро жертвують і на інші національні цілі. Останньо вони пожертвували на Патріярший фонд 500 долярів і на Український Музей теж 500 долярів.

Їхню найновішу пожертву Л. і П. Яців склали в світлу пам'ять своїх батьків.

В СЕНАТІ ВІДБУЛОСЯ ПЕРЕСЛУХАННЯ Д-РА Л. ДОБРЯНСЬКОГО

Вашінґтон (Ф Й І). — Сенатське слухання у справі номінації проф. д-ра Лева Добрянського на посла ЗСА до Багамських островів відбулось в понеділок, 6-го грудня ц.р.

З членів сенатської Комісії закордонних зв'язків були присутні тільки сенатори Джессі Гелмс з Північної Каролайни і Чарлз Матаяс з Мериленду. Сенатор Гелмс виконував обов'язки голови комісії.

Крім проф. Добрянського два інші номінати були покликані на це засідання сенатської комісії: Семюел Фаєрлендер Гарт, якого Президент номінував на посла до Еквадору, і Віктор Блянко, уродженець Куби, який був номінований на члена ради Міжамериканської фундації.

У своєму вступному слові проф. Добрянський висловив вдячність президентові Роналдові Реґенові за його довір'я у номінуванні його послом на Багамські острови, подякував державному секретареві Джорджові Шулцові за його згоду та заявив окрему вдячність сенатській Комісії закордонних зв'язків за прискорення дати цього слухання.

Номінації Президента мусять бути схвалені Сенатом але це може статись тільки під час сесії Конгресу. Саме тепер Конґрес відбуває коротку спеціяльну сесію і сенатський календар перевантажений різними справами.

Звертаючись до посла-номіната д-ра Добрянського сенатор Гелмс заявив: „Ви добре відомий приятелям свободи, а я особисто ще хочу додати, що уважаю вас великим американцем". Проф. Добрянський, сказав сен. Гелмс, гідний репрезентувати Америку в будь-якій частині світу. Відтак сен. Гелмс попросив проф. Добрянського з'ясувати головні питання у багамсько-американських стосунках.

Проф. Добрянський назвав географічну близькість обидвох країн і сполучені з тим стратегічні елементи; заявив що ЗСА намагається співпрацювати з керівниками усіх сусідських країн у розв'язуванні пекучих проблем, а далі згадав основні спірні справи між ЗСА і Багамськими островами, над якими йому як послові доведеться працювати: пачкування через Багами до ЗСА наркотиків і нелеґаль-

(Закінчення на стор. 3)

Місце смерти д-ра М.Л. Кінґа буде його меморіялом

Мемфіс, Тенн. — Група мешканців цього міста в останню хвилину 13-го грудня встигла зібрати потрібну суму — 144,000 долярів, щоб купити на міській ліцитації малий і занедбаний мотель, де був убитий пострілом терориста 4-го квітня 1968 року визначний негритянський лідер, релігійний проповідник і лавреат мирової нагороди Нобеля, Мартін Лютер Кінґ, мол.

Мотель продавали на ліцитації через банкрутство, і група шанувальників д-ра М.Л. Кінґа мала зі собою тільки 67,000 дол., далеко недостатньо на закуп цього будинку. Але в останню дослівно хвилину наспіла позичка з банку на 50,000 дол. і пожертва на 25,000 дол. від Американської федерації стейтових, повітових і міських службовців. Це якраз ця юнія, що вийшла була на страйк у ті рокові дні замаху на д-ра М.Л. Кінґа, якій він хотів допомогти, зорганізувавши і ведучи відомий мировий марш чорних. Тепер на місці загибелі д-ра Кінґа буде утворений Меморіяльний музей, присвячений справі людських прав, за які боровся і загинув д-р Кінґ.

В Рочестері посвятили новий храм

Рочестер, Н. Й. (о. Ф.К. Лютенський). — Неділя, 28-го листопада 1982-го року залишилася пам'ятковою датою української православної громади в Рочестері, Н. Й. В цей день Архиєпископ Марко посвятив новозбудований храм української автокефальної православної церкви святої Покрови.

Невелика чисельністю українська православна громада Рочестеру спромоглася на величний храм, котрий без сьогоднішньої модернізації, як це видно з будов інших храмів, нагадує собою одну з багатьох тисяч храмів — перлину українсько-козацького барокко, що їх безжалісно поруйнували московсько-комуністичні безбожники в Україні. Ось такий храм виріс на вільній землі Вашінґтона завдяки жертвенності і тяжкій кропітливій праці цієї малесенької горсточки української громади, що знайшла своє пристановище після жахливої Другої світової війни.

Величний п'ятибанний храм притягає погляди і зачудування не лише українців, але й не-українців, які похвально висловлюються про красу храму як знадвору, так і в середині його. Місцева англомовна преса похвально і з признанням інформувала своїх читачів про храм святої Покрови, що виріс при 3176 Сейнт Пол бульвард на передмісті Айрондеквойт — Рочестер.

Тому в самий день посвячення храму зібралося стільки вірних і гостей, що простий і обширний храм не вміщував усіх, і багато з них слухали чин посвячення і святу Архиєрейську Службу Божу на коридорах чи й на входовій площі, бо двері храму були відкритими, а акустика в храмі така добра, що навіть непотрібно вживати голосники.

Новозбудований храм св.Покрови

Крім місцевих гостей з сусідніх українських католицьких парафій, прибули організовано гості з сусідніх парафій, з українських православних церков св. Тройці в Чикаґо біля Баффало з о. протоієреєм Богданом Сенцьом, св. Апостола Луки в Сиракюзах з о. протоієреєм Мирославом Глинським, св. Миколая в Рочестері.

Архиєпископові Маркові сослужили, крім о. настоятеля митрофорного протоієрея Ф. Коваленка, о. протоієрей Франко Істочин, декан Семінарії св.Софії в Бавнд Бруку, Н.Дж., о. протоієрей М. Глинський, о. протоієрей Б.Сенцьо і протодиякон Володимир Поліщук, який своїм прекрасним голосом прикрашували чин посвячення новозбудованого храму і Святої Літургії.

Після чину посвячення і першої Служби Божої в новозбудованому храмі, в парафіяльній залі відбулося прийняття-бенкет. Простора заля могла вмістити лише 550 осіб. Бенкет відкрив молитвою Архиєпископ Марко, а керування ним голова Святочного комітету А. Омельченко передав тостмайстерові жертвенному і прикладному трудівникові в праці будови нового

(Закінчення на стор. 3)

У світі

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР КИТАЮ Жао Зіянг підтвердив підтримку Китаю для народів Камбоджі та Афганістану „в їхній боротьбі проти чужоземної агресії", але не критикував В'єтнам і Совєтський Союз поіменно. Він промовляв на бенкеті в честь президента Туреччини Кенана Еврена, який прибув у понеділок, 13-го грудня, до Пекіну з першою візитою турецького голови держави.

ОФІЦІЙНІ РЕЧНИКИ ПОВІДОМИЛИ в понеділок, 13-го грудня, у Вашінґтоні, що американські та совєтські високі представники продовжують вести переговори про Південнозахідню Африку (Намібію) і про присутність кубинських військ в Анголі.

УРЯД КУВЕЙТУ ЗАБОРОНИВ святкувати Різдво і Новий рік у готелях, ресторанах, клюбах та інших публічних місцях розваги. Речник міністерства внутрішніх справ Кувейту заявив, що порушники цього розпорядження будуть суворо покарані. Минулого року готелі були переповнені розвеселеною публікою, дехто прилюдно танцював і тим самим ображав релігійні почуття населення цієї мусулманської країни. Алькогольні напитки заборонені в Кувейті. Об'єднані Арабські Емірати повідомили про подібну заборону ще минулого тижня.

ЗВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАТОВПУ понад 100,000 людей, зібраних у Гавані в неділю, 12-го грудня, Фідель Кастро обвинуватив ЗСА у сіянні неспокою і заворушень у Центральній Америці. Він також заперечував той факт, що Куба постачає совєтську зброю латиноамериканським революціонерам.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Ливану Еліє Салем, відповідаючи на питання після промови у Вашінґтоні, заявив, що існує можливість виникнення нової війни в Ливані ще страшнішої, ніж минула громадянська війна, якщо ізраїльські, сирійські та палестинські війська не покинуть Ливану в найближчих чотирьох тижнях.

БРАЗИЛІЯ СТАРАЄТЬСЯ отримати нові позички, щоб сплатити свої борги іншим країнам. Два тижні після того, як президент Роналд Реґен запевнив Бразилії позичку в сумі 1,2 більйона долярів допомогти Бразілії сплатити відсотки заборгованости ,тепер Бразилія знову просить додатково 1,5 більйона долярів позички в Міжнародному банку відбудови.

В ІНТЕРВ'Ю ГАЗЕТАМ ВІДНЯ заступник секретаря оборони ЗСА Фред Ц. Ікл висловив попередження Австрії і загрозив економічними санкціями, якщо ця невтральна країна не перестане передавати країнам совєтського бльоку важливі військові товари і заавансовані технологічні прилади.

В Америці

СМЕРТЕЛЬНА ХВОРОБА, ЯКУ недавно виявлено переважно у гомосексуальних чоловіків і у наркоманів, відома під назвою „AIDS", що означає синдром набутого недостатнього імунітету (Acquired Immune Deficiency Syndrome), появилася також у двадцяти дітей на сході ЗСА. З них восьмеро були в Нюарку, Ню Джерзі. Четверо з цих дітей уже померли, бо проти хвороби нема досі ліку. Попередні обахунки свідчили, що 75 відсотків фатальних захворінь було серед гомосексуалістів, а 13 відсотків — серед наркоманів; хворіють найшвидше також приїжджі з Гаїті. Але смерть дітей, які правдоподібно дістали хворобу через переливання крови, дійсно сколихнула громадськість. Особливо побоюються тепер за життя дітей-гемофіліків, яким часто треба робити переливи крови, а хворобу „AIDS" у крові, приготовленій для переливу, ще не вміють виявити.

ОФІЦІЙНІ КОМПЮТОРИ ведуть перевірку імен, прізвищ, адрес та інших інформацій про мільйони американців у намаганні знайти розтратників публічних фондів і різних переступників закону, тих, які ведуть кримінальну діяльність. Ці компюторні проєкти дістали підтримку від багатьох політиків і багатьох громадських груп. Але деякі групи в Америці ставлять ці проєкти під знак запиту з огляду чи то на їхню етичність, чи на їхню поплатність. Юнія горожанських свобід б'є на сполох, що це порушує 1-шу, 4-ту і 5-ту поправку до Конституції. Понад 200 різних урядових проєктів, проте, звернулися за допомогою до компюторів у пошукуванні, наприклад, неплатників протягом років студентських позичок; у пошукуванні теж крадіжок громадських грошей у програмах „велфер" тощо. Цей процес відбувається так, що зіставляються компюторські дані в одній офіційній установі з даними в іншій.

В НЮ ЙОРКУ ВКРАДЕНО 13 сховку компанії, що перевозить в озброєних автах гроші, найбільшу суму, яка досі була зареєстрована, а це 9,8 мільйона долярів. Від хвилини крадежі, що сталася в неділю, 12-го грудня вранці, представники компанії ще не знають точно скільки грошей вкрадено. Поліція однак стверджує, що крадіж виконали люди, які дуже добре знали обставини, про те, що в будівлі був тільки один сторож, як теж розположення будівлі в Бронксі, де були гроші.

НА ПІДСТАВІ НАЙНОВІШИХ відкрить навколо плянети Юпітера у космосі, переведених космічним кораблем „Вояджером" у 1979 і 1980 роках, науковці-астрономи можуть припускати, що ймовірне життя на одному з місяців Юпітера, що зветься Европа. Про це доповідали на конференції у Каліфорнії два американські вчені з Крайової адміністрації аеронавтики і космосу, Аймс-Дослідничого центру, перед Американською геофізичною спілкою, в понеділок, 13-го грудня. Всі найновіші відкриття в цій ділянці будуть опубліковані в британському журналі „Натура". Можливості життя в соняшній системі за останні роки значно звузилися: даремно проведені були розшуки життя космічним кораблем „Вікінґ" на плянеті Марс. Так само надії, що місяць плянети Сатурна Тітан має життя, теж завели. Цей супутник Сатурна виявився занадто холодним для того, щоб на ньому могло існувати життя. Названий вченими супутник Юпітера Европа натомість єдина, здається, серед його місяців, має океани води. Ці океани вкриті суцільно крижинами, але потрісканими, що свідчило б про наявність милевої ширини тріщин у льоді, що викликані силою тяжіння самого Юпітера. Европа розміром дорівнює майже земному Місяцеві; її океани, — думають учені, — завглибшки до 30-ти миль, а льодова крига на них доходить товщини кількох миль. Температура сягає до 280 ступенів нижче зера за Фаренгайтом, але тому, що тріщини в льоді існують по два-три роки, то сонячне проміння і тепло, хоч і в дуже мінімальній кількості, все таки „нагріває" воду так, як, наприклад, гріє її на землі в Антарктиці, де все ж існує життя у воді, — кажуть учені Дейвид Рейнолдс і Стівен Сквайрс.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Дві казки про Андропова"

Хоча вже більш як місяць минув від вибору Юрія Андропова на становище генерального секретаря КПСС, західній світ далі розгортає різні спекуляції відносно його поглядів та його передбачуваних кроків на міжнародному форумі. Про це написав кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Бернард Ґверцман, а саме, що про Андропова кружляють дві версії щодо його настанови та політики: одна представляє його як „поміркованого ліберала", що хоче економічно піднести СССР, а друга пов'язує його із спробою замаху на Папу Івана Павла II через т. зв. „болгарські зв'язки".

Згаданий кореспондент пише, що один визначний „журналіст" із східнього бльоку „довірочно" повторяє леґенду про „добрий" аспект характеру нового кремлівсього „боса". А саме, минулого літа, коли Андропова уже зняли з господства КҐБ, він перевів ряд конференцій із окремими східньоевропейськими комуністичними провідниками, перед якими „ліберал" Андропов мав розкривати „власну душу" і „сповідатися" із цього , що: економія СССР в катастрофальному стані і тому він плянує перенести ряд таланових старшин з армії до економічного сектора, як також, що він хоче якось закінчити конфлікт в Афганістані. Андропов мав далі сказати, що він буде пропонувати, щоб Андрея Ґромика „вибрано" президентом Верховного Совєта (пост, який займав Брежнєв, а якого не дано Андропову), і що він думає, що закордонним міністром СССР буде теперішній совєтський амбасадор у Вашінґтоні, Анатолій Ф. Добринін.

Без сумніву, вістря цієї „казки" було спрямоване на Америку і її провідників, щоб створити переконання, що Андропов має всеціло Політбюро за собою, і що він є „ліберальний і приступний," або „найс ґай", — як ґоворять в Америці. Як також, що Андропов хоче прикласти всю енерґію совєтського уряду для поправи власного суспільства, і що він чекає на певні кроки зі сторони Америки для покращання відносин поміж урядами Америки і Совєтського Союзу.

Цікаво і правильно, що ці версії й „казку" про „доброзичливого" Андропова переказано державному секретареві Джорджові Шулцові, який тепер перебуває в Европі, та який з питомою йому обережністю і з великим песимізмом прийняв ці „казки".

Знову в Римі кружляють інші версії про Андропова. Римські журналісти є під сильним враженням ревеляційних повідомлень із безнастанними натяками на це, що болгарська тайна поліція, яка є під близьким наглядом московського КҐБ, мала певне відношення до турка Меґмеда Алі Аджі, який стріляв у Папу Івана Павла II в 1981 році, і тепер італійський суд його засудив на досмертну в'язницю. Досі, крім нього, італійська поліція арештувала урядника болгарського подорожнього бюра в Римі, як того, що допомагав Аджі у виконанні атентату. Якщо буде доказано, що болгарський уряд був замішаний в цьому ганебному злочині, тоді й КҐБ буде обвинувачене у співучасті того замаху. Головою КҐБ в тому часі був Андропов.

У дальшому, спекуляції розгортаються біля цього, що повідомлення про „болгарські зв'язки" та Аджу могла подати будь-яка особа з Кремля, яка не дуже захоплена Юрієм Андроповим і намагається представити його Заходові як організатора атентату. У зв'язку з цією аферою Болгарія і Італія відкликали своїх амбасадорів. Ніхто, покищо, не знає, яка версія характеру Андропова виграє. Одна річ є певна: якщо судові власті Риму докажуть, що Болгарія була замішана в атентані на Папу, Андропов буде також оскаржений в тому злочині — в припущенні, що мала Болгарія не посміла б була виконати цього атентату без посередньої підтримки Андропова, тоді голови КҐБ.

Іван Боднарук

ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКА ШКОЛА ДАСТЬ НАМ ГІДНЕ НАСЛІДДЯ

Щоб прийти батькам із допомогою у вихованні дітей, наша спільнота у ЗСА й Канаді заснувала парафіяльні українські школи та школи українознавства. Всі українські діти повинні ходити до тих шкіл, і то не тільки з патріотизму, але й тому, що ті школи дають їм особисту велику користь, а саме те, чого не дасть навіть найкраща чужа школа. Знання української мови й культури виховує дитину і ставить її вище рівня дитини, яка вивчає тільки одну мову й одну культуру. Розуміє це вже й сьогоднішній Уряд Америки, тому творить двомовне шкільництво і призначає значні фонди на цю ціль.

Знання української мови й культури може повністю дати нашій молоді тільки українська середня школа. Для цього саме й засновано її кількадесят років тому в Дітройті. Засновано її тому, щоб наша молодь не забувала української мови й не відчужувалася від українського середовища. Коли сьогодні американці так часто говорять і пишуть про манівці, на яких опинилося виховання молоді ЗСА, то ми мусимо від себе додати, що куди більша небезпека загрожує українській молоді, бо вона в неукраїнській школі може винародовитися і пропасти для нашої Церкви й українського народу. Щоб це не сталося, українська середня школа крім науки предметів, що є в програмі публічних шкіл, дає нашій молоді основи знання нашої мови, культури, історії, нашого обряду і взагалі українських справ. Вона дає ще одну цінність, якої не можна ніде інде набути і яка залишиться молодим душам на все життя: подих рідних земель, якої тут більшість нашої молоді ніколи в житті не бачила. А в тій атмосфері родиться мрія про далеку й рідну землю батьків і дідів та бажання їй допомогти і служити. Отже, українська середня школа дає нашій молоді те, чого не може їй дати ніяка, навіть найкраща, неукраїнська школа з найкращими неукраїнськими вчителями.

Від школи залежить обличчя нашої спільноти в діяспорі, бо яка школа, такий і народ. З того виходить, що найкраще виховають і навчать нашу дитину українські школи. На те ми їх і заснували. Наші школи, утримані грішми українського громадянства, це ще найкраща запорука, що наша молодь у майбутньому віддасть свою працю для Української Церкви й українського народу.

Наше майбутнє — в новому поколінні, якого не можна залишити без опіки старших. Тільки в українських школах виховаються люди, що продовжуватимуть працю для нашого народу, а при тому будуть і добрими парафіянами нашої Церкви й добрими громадянами держави. На жаль, є в нас дуже багато таких нетямущих батьків, які у своїй байдужості говорять: „Моїй дитині не треба знати української мови, бо тут Америка, а не Україна!". Не всі українські родини здають собі повністю справу із своєї великої відповідальности за виховання своїх дітей в українському національному й релігійному дусі. Скільки ж то в нас трапляється хат, де нема українського образу, української вишивки, української книжки ні часопису, і взагалі, нічого, щоб бодай крихітку було пов'язане з українською духовістю! У нас іноді і таке буває, що за миску сочевиці чи шмат гнилої ковбаси люди продають великі цінності, якими є віра й народ, та переходять у чужинецький табір. Українське національне виховання може дати дитині тільки наша школа й українська мати, яка вчитиме дитину говорити українською мовою і української молитви та прищеплюватиме їй любов до свого рідного.

Щоб наша дитина, вирісши, не покинула того, що для українців святе, треба заздалегідь витворити в неї звички такі сильні, щоб не впливало на неї лихе середовище, а ті звички, щоб залишилися в неї назавжди. До таки звичок належить практикування релігії у своєму обряді, уживання української мови у своєму середовищі, читання українських книжок, активна участь в українському громадському житті. Ми мусимо виховати нашу дитину в дусі наших традицій і в любові до всього, що українське. Наші діти мусять здобути загальну освіту, але при тому треба пам'ятати, що їхня освіта буде неповна, якщо вони не знатимуть свого обряду, рідної мови, своєї історії і літератури.

Школа має різьбити характер молоді, бо характерність це основна й необхідна риса кожної чесної людини. Характерна людина є завжди чесна в поведінці з оточенням і вміє безкорисно працювати для рідної громади. Характерних людей потребує наше суспільство якнайбільше, особливо в нинішню добу, коли довкола панують обман, крутійство, замилювання очей іншим, осміювання того, що ще перед хвилиною було для народу святе. Отже, без християнської духовости, основ моральних засад, без пошани й любови до батьків, свого народу й батьківщини, без розуміння своїх обов'язків супроти спільноти характеру не можна виплекати.

Особливу вагу мають школи українознавства, що плекають моральні засади й формують характер та світогляд нашої молоді. В них наші діти пізнають свій народ, його мову, минуле й сучасне, а далі його культуру, що є джерелом здорового світогляду та етичних засад. Важливе значення і роля шкіл українознавства зростають тим більше в обличчі небезпечних для нас асиміляційних процесів, денаціоналізації та відчужування молоді від українського ґрунту; особливо тієї молоді, що її батьки не зуміли, чи не хотіли прищепити українського національного „я". Великий гріх мають батьки, які дбають тільки про добробут, а не звертають уваги на виховання дітей. Вони не створюють у своїй хаті української атмосфери для своїх дітей, не вчать нічого з українознавства. Їхні діти йдуть на вулицю, в чуже довкілля, губляться в чужому оточенні та пропадають для українського народу. Якщо мати є — не-українка, вона виховує дітей по-своєму, то й не диво, що такі діти взагалі не знать нашої мови.

Наші школи мають дати дітям не тільки знання та виховати їх на добрих громадян держави, але, й передусім, мусять дітям передати українську спадщину, що її ми привезли з собою з України. На всіх нас, що живемо в розсіянні, тяжить важкий і важливий обов'язок виховати дітей для нашої Церкви й українського народу, щоб наші діти не розпливалися у чужому морі. Всі ми мусимо робити все, що тільки можливе, щоб виховати дітей у рідних релігійних і національних традиціях.

На жаль, є чимало українських батьків, які навіть не посилають раз у тиждень дітей на науку релігії, українського обряду, історії України, українських пісень. Є багато наших батьків, які думають, що коли записали дитину до школи, то вже всі свої обов'язки супроти неї виконали. Думають, що кожна школа навчить читати й писати, а забувають, що читання і писання — це ще далеко не все.

Чи „Веселка" корисна й потрібна?

Впродовж 29 років появи „Веселки" громадянство мало нагоду читати на сторінках „Свободи" й інших періодиків інформації про успіхи, труднощі й невдачі цього журналу для дітей. Щі інформації подавали звичайно видавництво і редакція „Веселки".

Варто теж познайомитися з поглядами на „Веселку" сторонніх людей і дітей-читачів. Ось що пише в листі до редакції журналу про виховну й навчальну ролю й вартість „Веселки" вчителька української мови в школі Непорочного Зачаття в Дітройті, Миш., Ксеня Кучер:

„Передусім хочу побажати Вам кріпкого здоров'я, енерґії й витривалости в видавництві Вашого цінного журналу „Веселка". Складаю Вам велике признання і щире спасибі за таку велику й корисну працю для української дітвори.

„Веселка", це моя „права рука" в додатку до шкільних підручників. Історичні оповідання, леґенди, геоґрафічний матеріял із „Веселки" дуже допоміжні мені й учням. Вони мають окремі течки на ці матеріяли. Письменниця Ганна Черінь, незрівняний Роман Завадович, це наші приятелі, вірші яких діти мусять кожного місяця вивчити і з якими ведуть листування. Книжку Володимира Барагури „Меч і книга" читаємо одночасно з історією й літературою в 7 і 8-ій клясах.

Батьки теперішніх учнів, це вже друге покоління нової еміґрації, яке України не знає, а їхні діти, мої учні, вже не дуже добре володіють українською мовою. Багато з них, це діти мішаних подруж.

Все таки в нашій школі маємо годину української мови в кожній клясі кожного дня і навчання відбувається нормально, хоч тяжкувато".

До свого листа вчителька К. Кучер додала ще й спільний лист учнів 7-ої кляси, написаний в їх імени Бернадетою Копитко й підписаний дітьми цілої кляси: „Дорога „Веселко"! Ми, учні 7-ої кляси Школи Непорочного Зачаття в Дітройті вчимося на годині української мови про наш рідний край — Україну. Тепер ми закінчили географію Карпат. При кінці цього навчання ми нарисували мапу Карпат. Ми побачили, що багато наших предків походять з Карпат. В клясі маємо бойків, лемків, гуцулів. тому ми написали завдання „Наш рід". Просимо видрукувати наші завдання в „Веселці", бо цей журнал ми дуже часто читаємо в клясі. Наша вчителька називається пані Ксеня Кучер, а я Бернадета Копитко пишу в імени цілої кляси".

Листа підписали такі діти: Христина Марітчак, Валя Пакет, Діяна Черкес, Леся Урбан, Катруся Барткiв, Маркіян Карпинський, Христя Цепла, Івась Глаєнко, Даньо Заревич, Зеньо Заревич, Роман Лось, Гриць Волощук, Таня Кларк, Ліз Ґудз, Леся Іваницька.

Редакція „Веселки" вдячна Ксені Кучер за прихильну оцінку „Веселки" та за розкриття методи послуговування матеріялами з „Веселки" в дидактиці навчання української мови і предметів українознавства. Приклад К. Кучер повинен заохотити вчителів української мови послуговуватися теж нашим журналом у навчанні українознавства, як доповненням шкільних підручників і допоміжною лектурою.

Редакція вдячна теж учням школи Непорочного Зачаття в Дітройті за їхнього спільного листа, який схвалює працю журналу і за завдання на тему „Наш рід". Ці задачі будуть опубліковані в „Веселці" для заохоти іншим дітям.

В.Б.

Володимир Жила

„ЖЕБИЗМЕ РАЗОМ ЄДИНОГО ХТІВИ И ПРАГНУЛИ..."

(Іванна Савицька, „Ой верше мій, верше..." Видавництво „Ключі", Кренфорд, Ню Джерзі, 1982.)

Рецензована книга — це збірка нарисів, присвячених минулому й сучасному Лемківщини, написаних лемківським говором села Ялин, повіт Сянік. Тут треба відмітити, що досі майже немає літературних творів написаних лемківським говором, за винятком деяких оповідань, фейлетонів, наслідування фолкльору й мінімального вживання в журналістиці. Таким чином, поява збірки „Ой верше мій, верше...", це щось нове, що приваблює читача й виразно вказує на лексичні й синтаксичні багатства говору. Читаючи окремі нариси треба пам'ятати, в лемківських говорах наголос — на передостанньому складі. Цим вони відрізняються як від карпатських говорів, так і від усіх говорів української мови.

Збірка складається з 18 нарисів, невеликих мистецько-оповідних творів, у яких цікаво змальовано підмічені дійсні факти, події та зображено людей. Нариси живі, захоплюючі, бо вони не прості копії життя, а подані літературно, з опущенням непотрібних подробиць, освітлені деякими вигадками, що роблять їх яскравішими й доступнішими. У них показана типізація життєвих явищ і тому вони чітко відображають найтиповіше — нове й істотне.

Деякі нариси сильно захоплюють увагу читача, зокрема ті, де говориться про знищення культурних цінностей лемківського села. Це трагічне явище сучасности та мобілізації їхніх зусиль на усунення цього страшного лиха.

Розуміючи вартість спостережень над життям, авторка вдало використовує в нарисі „Лемківска Велия" стилістичний засіб розповіді, з метою розкрити трагедію виселення лемків з рідних земель:

„Смотримеся вшитки, Лемки, на того зьвісдисте небо и питамеся єден другого: - Пречо нас Бог покарав и нас по сьвіті розшмарив, як ту полову? Можезме того Бога так не хваливи, як треба? Можезме медже собов за яку меджу воювали? Штос мусит бити, же нас так доля по сьвіті широким шмарила."

Увага письменниці зосереджена на розкритті внутрішніх почуттів її героїв — лемків. Вони в центрі її уваги, при чому не пасивні спостерігачі, а як активні учасники дії з твердою вірою в краще майбутнє:

„Прид розраднице - Колядо, прид! Звяж різдвяним звичаєм вшитки серця до купи, жеби ся разом тримави, як тоти лижки по велийній вечери. Жеби вода велийна и тота силь, штосмо ньом чола й руки терли, зробива чудо, же бизме разом єдного хтіви и прагнули, и живи вшитки у згоді.

Жиби пригорнув брат брата до свого серця, жеби му кривду и образу дарував"...

Сміливо поставлена справа шкідливости, що її несе роз'єднання. Такі світоглядні засади цілком відповідають потребі спільно зійтися, що так характерне для Свят-вечора:

„Зийдемеся разом до єдной хижи, и тоти, што сут найбіднійши, зашмарени в Сибірски сьніги и тоти з-під Ґданська, з-під Ополя, и зо Санока дахто, и тоти што за Велим Водом.

(Продовження на ст. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЧИ СПРАВДІ ТИТУЛОМАНІЯ?

Про вживання титулів при прізвищах писалося уже не раз, а останньо заговорила про це в „Свободі" ч. 225 О-КА. Я була кількакратно пацієнткою у лікарнях Америки й завжди чула, що хворі зверталися до лікарів, титулуючи їх „докторами". Не можу собі уявити, якби я, прийшовши до лікаря, який є тільки моїм лікарем, а не добрим знайомим, чи свояком, сказала: „Миколо, перевірте, будь ласка, моє здоров'я". Що ж, лікар; воно й в Америці так водиться; він „доктор". А інші докторати гірші? Чи тільки лікар ходив до школи, мучився, здавав іспити, відбував практики, псував собі здоров'я і нерви? А батьки тих докторів (чи магістрів): мало нажурилися, натрудилися, щоб вивести дитину в люди? Може дехто був трохи заможніший, то цього не розуміє, але в загальному в нас важко було забезпечити дітям високу освіту, не одного треба було собі відмовити, зокрема коли до шкіл у Польщі українців не приймали й треба було своїх дітей посилати за кордон. І яка тоді радість, що осягнено докторат, як приємно було нащадка представити знайомим, додаючи титул доктора, чи магістра! Вони собі на це заслужили, їм це належиться. А інженери і подібні фахи?

А навіщо дають почесні докторати різним заслуженим особам — чи на це, щоб вони сховали картку паперу до шухляди й забули про неї, чи на те, щоб люди, звертаючися до них, пошанували їх цим титулом?

О-Ка каже, що в Америці

(Продовження на ст. 3)

Докія Гуменна

СКІЛЬКИ ЗАГЛЯДИТЬ ОКО

(Онтарійські краєвиди)

III.

І де б ото навколишні канадці справляли весілля, іменини, з'їзди, зустрічі якби не було „Ватри"? Адже тут є кілька заль, на більшу й меншу потребу, є де потанцювати, є ресторан, хоч би група налічувала 100-200 осіб. Замовлення на всі такі оказії приходять до „Ватри" часом навіть на цілий рік наперед... Ось у цьому році прибула літня балетна школа (п'ятдесятеро дітей) і табір юначок.

Та й торонтяни вже звикли до своєї „Ватри". Ще сезон не розпочинався, а вже місця наперед замовлені. „Ватра" переповнена. Доводиться деяким ставити ночуваками у сусідів „Ватри", але харчуватися можуть таки у „Ватрі". Бо то ж не тільки проблема ресторану, а й саме, за чим тужать усі: єднання. Кожному хочеться наговоритися, зустрітися з різними людьми — новими знайомцями чи давніми товаришами – під крислатим дубом, у атмосфері безжурности й відпочинку, без міського поспіху...

Можна тут побачити видавця „Доброї Книжки", Ярослава Чумака з родиною. (А родина ця чималенька. Один син — визначний прокурор, другий -інспектор в онтарійському відділі освіти, зять — професор університету, дочки — професори...) Славетного Уласа Самчука з Танею. Поета й редактора „Нового Шляху", Володимира Скорупського, із дітьми та внуком. Представників Енциклопедії, Є. Бориса з дружиною й О. Тарнавського. Голову Видавничої Спілки, п. Бойка... І інших...

„Інші" це, наприклад, родина Василя Кривинюка, що живе стало в Єгипті, має вакації в Канаді й приїхала відпочивати на „Ватру". Блискуча нагода дітям закріпити рідну українську мову у цім цілоденнім українському оточенні. А ось іще один „інший": професор оттавського університету, англієць. Він, відпочиваючи тут літом із родиною, вчиться у цьому суто-українському середовищі української мови і добре почувається. Діти, поки ще не підросли, розмовляють лише українською мовою, а тато-англієць хоче до них українською й говорити.

Так, є такі родини в Канаді! Чому ні? Якщо якась мама вчиться від дітей англійщини, то чому не може бути навпаки?

X

А починався цей ресорт скромненько. У рідному краю подружжя Завадівські були вчителі, а їхній спільник, Стефан Шологон, — аґроном-учитель. Ото вони кільканадцять років тому засукали рукава, вичистили з каміння оці горбкуваті простори... Ні, каміння не викинули, а обрамували ними клюмби й ґазони, декоративно обсадили квітами... Фармерську хату перемоделювали для потреб майбутніх відпочивальників. Стояла тут перед хатою нікому непотрібна стодола, то одного дня з'їхалися сусіди-англійці і до вечора перенесли її геть з очей, а на славу канадського добросусідства. Моріжки покосили, зробили зеленим килимом. З'явився басейн, перший котедж для майбутніх „голідейників", їдальня...

Все це було скромних розмірів, це вже пізніше власники набудували ці нові котеджі, великі залі зі столичним розмахом... І ще не все. Он у яру протікає потічок. То заїхав бульдозер, викопав стільки землі, що утворилося озеро. Є вже де купатися.

Отже, ми ростемо! Ліс, озеро, романтична кладка через потічок, поміст на озері для купальців, чи пак „голих дейнек"... На середині озера острів. А хто приїхав своїм „трейлером", то й для нього знайдеться місце, у другім кінці розлогої посілости. Для ватри вибрано ще один поетичний простір, ген там аж за ліском. Все тут є. Комбінація дичавини, гладенько-зелених окультурених спадів та вигорбів, тінь під гіллям віковічних дерев — сонце. Все тут є. Величаві сходи й заходи сонця. Мальовничість „Ватри" аж проситься на екран.

І якась тут така дружня, доброзичлива атмосфера, всі один до одного кажуть запросто „ти", називають скороченими домашніми іменами: Тінко, Дзюник, Стефко, Славко, Надя, Маруся... Це до цієї Марусі звертався Кирило Цепенда. І як ми вже знаємо, що Стефан Шологон — меценат і ненаситний книголюб, а Дзюник Завадівський — невтомний будівничий, то хто ж тоді оця Маруся?

А то від неї йде оця затишна, родинна атмосфера, розлита на „Ватрі". Вона вважає всіх відпочивальників своєю великою родиною, всі вони — її близькі знайомі й друзі, усіх їхніх дітей, а молодших, то й їх самих — вона вчила. Бож і вона з великої династії педагогів, буквально з діда-прадіда. Вона має великий хист і охоту до педагогіки, знає безліч пісень вона жива ходяча етнографія, артистична душа, організатор усяких імпрез і автор композиції для шкільного виховання. Там — її стихія. І вона також — великий книголюб. Правда, тепер для читання залишаються тільки ночі...

До „Ватри" 15 хвилин їзди автом. А в протилежному напрямі, за шість хвилин їзди автом від Протон-хутора на горбочку височиться під двома могутніми смереками червоний на два поверхи дім. Недавно тут оселилися дві сестри-законниці, студитки.

Ще торік пробігла була чутка, що тут поблизу католики купили стільки то акрів землі та передбачено тут оселити манастир. Тепер це вже реальна дійсність, манастир існує, хоч тільки в зародку. Складається він зі двох сестер: Дарії — ігумені, українки, та Вероніки.

Сестра Вероніка, німецько-голляндського походження, вже дещо навчилася української мови. Вона має широку освіту, закінчила мистецьку академію в Німеччині, сама малює, багато подорожувала. Полюбила українську культуру і вже навіть видала книжку під назвою „Писанки" з серцем та фахово написану. Цю книжку замовило в неї швайцарське видавництво. Але чому — німецькою мовою? Бо призначена для німецької публіки. Бо в Німеччині є великий інтерес до української писанки і постійний попит на неї. То тепер обидві сестри вдень і вночі пишуть писанки та відсилають на замовлення до Німеччини.

Сестра Дарія, крім того, багато вишиває. Вона має розкішну збірку оригінальних вишивок у різних реґіональних відмінах. Покищо, в проєкті (але це колись здійсниться) — створити в цих околицях музей українського етнографічного мистецтва. А тим часом уже немало екскурсій відвідало цей манастир і його показано вже в Торонто на телевізійній передачі.

(Продовження буде)

Батьківський комітет при УМІ в Ню Йорку

Найкращою нагородою для учителів музики є признання батьків за жертвенну працю над їхніми дітьми. Коли ж батьки учнів ще й організуються в батьківські комітети—це виразний доказ, що батькам залежить на вдержанні і розвитку Українського Музичного Інститугу

Як дорожать деякі визначні громадські діячі нашим УМІ дає доказ унікальний Батьківський комітет в Ню Йорку. Головою є Оксана Луцька, син якої Марко, студіює дентистику, але є абсольвентом УМІ; душею Батьківського комітету є співачка Стефанія Нагірна, внук якої Олесь Кузишин абсольвент УМІ (тепер приготовляється до докторату з музикології в Колюмбійському університеті, тема дезертації—творчість Ревуцького): жертвенно помагає у всьому Іванна Мачай, доня якої Марта теж абсольвентка УМІ і має вже ступінь бакалявра з музики.

Якраз трьох пань видно всюди при праці, а саме: в Літературно-Мистецькому Клюбі, в Союзі Українок, на з'їздах станиславівців, а все ж таки найближчим їхньому серцю є УМІ. Вони беруть участь у всіх засіданнях Відділу,, в загальних з'їздах учителів, а С.Нагірна веде касу нюйоркського Відділу і видавничого фонду.

Батьківський комітет існує майже від початку основання Інституту, отже коло 30 років. Завданням Комітету є моральна і матеріяльна поміч Музичному Інститутові та його учням. Батьківський комітет проробив вже муравлину працю, влаштовавши разом із УМІ різного роду імпрези, льотерії, буфети, продажі під час фестивалів, щоб придбати фонди, такі необхідні для УМІ. Кожного року члени Батьківського комітету ходять разом із учнями з колядою.

Дохід із імпрез вживається на оплату домівки УМІ під час літа, на строєння фортепіянів, оголошення в пресі та інші, а з грошей з коляди Батьківський Комітет у порозумінні з учителями Інституту виплачує допомоги незаможним, але здібним учням. За ввесь час існування Комітет виплатив допомоги на 3.370 долярів.

Почавши від 1965 року Комітет видає 100 долярів нагороди тим учням, які на протязі 10 років вчилися в УМІ і закінчили свою науку на другому вищому курсі, тобто мали чотири нижчі роки, чотири середні і два вищі. Такі нагороди одержали досі 22учні, отже Комітет виплатив на ту ціль 2,200 долярів. Ось список учнів, які одержали по 100 долярів нагороди:

кляса Меланії Байлової: Мирося Ковалів, Наталя Даниш, Віра Никифорук, Ірена Тромса, Іванна Глінка, Оксана Гаврилюк, Олесь Кузишин, Марко Луцький, Марта Мачай, і Марта Аєрбе, яка після смерти М.Байлової перейшла на науку до Лева Стругацького.

Кляса Галини Мирошниченко: Оксана Куйбіда, Олександра Костек, Марта Кандюк, Анна Бобяк, Орест Гарасимчук.

Кляса Евгенії Чапельської: Віра Семущак, Ляриса Маґун, Оля Кіцюк, Оля Шеметило.

Кляса Калини Чічки-Андрієнко—Соня Шереґ.

Кляса скрипки Рафаїла Венке: Володимр Яремчук, Аніта Аєрбе.

Очолювали Батьківський комітет від часу його заснування К.Олесницька, С. Стецик, Н.Хоманчук, С.Косович, С.Нагірна, а від 1974 року по сьогодні—О.Луцька.

Найбільш діяльними були такі особи: Бакуменко, А Осадца, І.Сєрант, В.Ринасевич, В.Ґайдич, Д.Захарченко, Т. Шевчук та інші, а з пань: Б. Ковалів, Никифорук, Семущак, К.Гаврилюк, Х.Навроцька, М.Даниш, Л.Маґун, В.Бачинська, Яремчук. і вже згадані раніше І.Мачай, О.Луцька, С.Нагірна.

Я, що довгі роки подивляю послідовну і повну посвяти працю Батьківського комітету в Ню Йорку. вибачаюсь, якщо я помилково пропустила когось з активних членів Комітету, а всім відділам УМІ ставлю цей унікальний Батьківський Комітет за приклад, і прошу батьків, які навчають своїх дітей в УМІ організуватись в батьківські комітети, щоб в наше радісне 30-річчя потвердити, що вам залежить на вдержанні і розвитку єдиної української музичної школи в Америці, якою є Український Музичний Інститут.

Таїса Богданська

На будинок репрезантативного Українського Музею

$50

3-тя ЛИСТА — 30-го листопада 1982 р.

НАДІЙШЛИ НАСТУПНІ ПОЖЕРТВИ НА БУДИНОК УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

Михайло Панкевич	$1,000.00
(в світлу пам'ять дружини Марії і сина Любомира)	
Іванна і Степан Рожанковські	$1,000.00
Український Спортовий Клюб — Ню Йорк	$1,000.00
Бл. п. Ірена і Володимир Винницькі	$ 500.00
Д-р Марія Слиж-Фішер	$ 500.00
(в світлу пам'ять свого чоловіка д-ра Рудольфа)	
Анна і Володимир Рак	$ 500.00
+ доповн. фонд	$ 500.00
Ігор Вислоцький	$ 250.00
(здеклярував — $1,000.00)	
Ірена і Осип Бурачок	$ 200.00
(в світлу пам'ять Галини Іванець)	
Богдан Котис	$ 200.00
По 100 дол. — Любов Дражевська, Ричард Вудруф, Марія і Микола Гірняки, д-р Марія Кознарська, Михайло Максимів, д-р Роман і Ліда Осічуки, Н. Н.	
Розалія Фенчинська	$68.00

Усім Жертводавцям щире спасибі!

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в Ню Йорку

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ: В попередньому списку (ч. 2) жертводавці на будинок Українського Музею має бути ОЛЕНА ЧОРНА й ХРИСТИНА АГЛАЯ ЧОРНА, а не Чорнй. Пробачте за помилку.

Чи справді...

(Закінчення зі стор. 2)

навіть президента держави називають Джіммі, Джан... Не знаю, я з Президентом не розмовляла, але прислухувалась не раз на телевізії конференціям Президента з журналістами, й вони (представники преси) зверталися до нього з пошаною, ніколи по імені, а часто навіть „пане Президенте", хоч у англійській мові додаток „пане" не конечний. Таке було недавно і на інтерв'ю з Ричардом Ніксоном, хоч він тільки колишній президент.

Остаточно, як уже так через мікроскоп приглядатися до титулів, то й слово „пан", „пані" чи називання „по батькові" — це також титули, отже, чи їх також оминати? А чейже в нас з давен-давна говорилося: „пан-отець", „пані-матка", „на Січі зверталися до загалу „панове товариство", хоч це були звичайні козаки - вояки. Таке чемностеве звертання є одним з доказів пошани й радше треба це підтримувати, бо нинішнє „тикання" всім і вся також у деякій мірі причиняється до браку поваги для інших.

Мені здається, що О-КУ заболіло те, що тоді, коли до чоловіків звертаються з титулами, жіноцтво називають лиш по імені. А хто ж цьому винен? Нехай жінки самі зачнуть себе шанувати. В нашій школі була директоркою особа багато молодша від мене, а я завжди зверталася до неї „пані маґістер", так, як до попереднього директора я не говорила „пане Степане", лише „пане докторе". До моєї лікарки завжди кажу „пані доктор". Коли йдеться про школу, то й учні відчувають взаємну пошану вчителів і собі наслідують, й це також один з виховних засобів. Яка велика різниця, коли деякі учні кажуть до вчителя просто "ти", бо вдома всі так один до одного звертаються, а деякі учні тепло й шанобливо „пані вчителько".

А чи це щось злого, звертатися до особи, яка очолює якусь поважну інституцію і яку вибрали її директором — пане (чи пані) директор?

Очевидно, як хтось дає собі титул, до якого не має права, то він примітивна людина й про таких і не варто говорити.

Любов Цегельська

„Жебизме"...

(Продовження зі стор. 2)

Зийдемеся, братове, вшитки разом хоц мисльом, як не можеме інаци. Ци вшитки ся зийдеме? Тоти, што юж на цминтарах, де біви берези роснут, з крижом ци без крижа на гробі, не прийдут до нас...
Будеме ся разом витави, як єдна велика фамилия, лем того не знаме, ци ся пізнаме вшитки?"

Загальна риса майже усіх нарисів — це посилена увага до духового світу лемка. Письменниця говорить про страшну долю, про найтяжчі випробовування:

„... Лемки до остатка боронили своєй землиці й вмирали за свою Лемковину"

(„Отвирам заржавлени двери..."). Цей нарис, це гостре осудження руїни, заподіяної на Лемківщині. Не зважаючи на те, що тут і там переважають медитаційні ноти, в цілому відчувається народження думки-протесту:

„Камінни сходи стоят ту розвалени, поросли травом и мохом, з хижи нич не зостало лем обпалени жорна, розколени натроє. І так тихіцько і так ту смутні в тій пустини."

У руїні і бідна церковця, що „стоїть, як тота сирота при дорозі, обведена камінними хрестами, што ся юж валят од старости".

По багатьох нарисах Савицької розкидано чимало автобіографічного матеріялу. Наприклад, у нарисі „Вербовий прутик", письменниця з великою повагою пише про свого „няня", що зворушив її своєю пропо віддю. У нарисі „Перша любов", вона тепло розповідає про Славка:

"Часом, як лечу мисьлями в тоти давеки роки, виджу Славка, як ся позират на ня своїми смутними очами, и ся питат:
— Хцеш Яничко кусьцьок вівсяного ощипка? Мамичка мі дали до чколи.
— Хцу, - повідалам Славкови. - Дай ми під лавку, жеби нихто не видів."

У збірці авторка сильно й назавжди зв'язує свою долю із долею Лемківщини. Це не проста ознака, а вияв ідейної активізації підпорядкувати себе інтересам свого народу. Почуваючи себе сильновтягненою у сферу національних прагнень, вона пише:

„Мусиме ся Лемки, Бойки, Гуцули и Кияни разом тримати и дотля глядати того квіту, дотля разом прагнути, покля в Карпатских горах и в гардих Київских лісах заквитне, з крови зродженний, вільний Квіт Попортини. („Ой верше мій, верше...")

Окремі нариси збірки ускладнені символічною образністю. Стосується це згаданого уже „Квіту Папортини", бідної „Лемківской Мадонни", заржавлених дверей, що ведуть до „той окропной пустині дитинства" авторки тощо. Проте їх не важко розшифрувати й відчути, що з них б'є завітне бажання оно влення й кращого вільного життя.

У деяких нарисах авторка досягає доброго змалювання мистецьких образів, зберігаючи їх предметно-чуттєвий характер, життєвість та конкретність:

„Верби ся загортави зелеными, єдвабними хустами, бо бив вітер, але в моїм серцю биво тепло, и то серце спокійні чекаво на Великдень." (Вербовий прутик").

Цікаве вступне слово до збірки в формі привіту й благословення, написав Архиєпископ-Митрополит Стефан з Філядельфії. У книзі багато цінних ілюстрацій, що походять зі збірок Михайла й Олександра Пежанських, Михайла Гайдука, Володимира Лесняка й Слави Дрималик-Шевчик. Збірка появилася завдяки грошовій підтримці Володимира Возьного, сина теребовельської землі, щедрого мецената багатьох українських громадських і культурних організацій.

Подано в кінці книги також і короткий словник діялектних слів, але він зовсім незадовільний, його обов'язково треба поширити багатими лексичними ресурсами збірки.

Підсумовуючи, можна сказати, що рецензована книга є значною подією в культурному житті української діяспори і, безумовно, заслуговує на позитивну оцінку.

НЕ СХІДНЯ, АЛЕ ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА

В дописі Володимира Ничая п.н. „Західньонімецькі відшкодування і старечі пенсії", поміщеному в ч. 231 з 7-го грудня ц.р., в останньому розділі на 8-ій сторінці подано помилково східньонімецький уряд, замість західньонімецький. Це речення з поправкою слід читати: Ці держави дещо пізніше заключили також зі західньонімецьким урядом подібні умови. — Ред.

В Парижі...

(Продовження зі стор. 1)

справжнім і органічним, він сильно зрушив українські віруючі маси, в тому числі й інтелігенцію і, хоч леґально діяв коротко, залишив тривкі сліди на українській духовній свідомості і культурі.

Лиш частково підходила тематично до конференції наступна доповідь полоніста, проф. Ґ. Кастелляна, про українське церковне життя між двома війнами під Польщею. Якщо доповідач був би розглянув ширше зусилля українізації українського православного життя на північносхідніх землях під Польщею в міжвоєнному періоді, доповідь могла б підходити до загальної теми, як паралеля до процесів „автокефалізації" в УССР.

Пообідньою сесією того ж дня керував проф. Ю. Шевельов. Вона була присвячена літературним питанням, при чому такі доповідачі виголосили свої доповіді: проф. Е. Круба (Париж), який говорив про українську прозу 1920-их років, зосереджуючися на Хвильовому, Косинці і Яновському; проф. Володимир Янів, ректор УВУ, говорив про „нищення людської особовости як філософічна проблема у новелях Хвильового і Антоненка-Давидовича". Літературознавець Іван Кошелівець з Мюнхену доповідав про прозу С. Довженка, аналізуючи його твори й пізнішого періоду. Було зачитано шість доповідей відсутніх доповідачів: Юрія Лавриненка (Ню Йорк) про літературу „вітаїзму" (до речі його прізвище виступало часто в інших доповідях та дискусіях як найкращого знавця цього періоду й того хто визначив його вдалим терміном „розстріляне відродження"); проф. Юрія Луцького (Торонто) — „Думки про ВАПЛІТЕ"; проф. Ігоря Качуровського (Мюнхен) — про український „Парнас"; д-р Оксани Ашер, дочки письменника М. Драй-Хмари (Ню Йорк), про „неокласиків"; проф. Данила Струка (Торонто) про „кларнетизм" як українське необарокко" і д-р О. Вітошинської (Париж) — порівняння „заанґажованих" героїв у повістях французького філософа-письменника Ж.Сартра та Хвильового й Антоновича-Давиденка. Доповіді неприсутніх читали М.Маланчук, А. Сковронська, З. Вітошинська і Х. Тусан. Літературна сесія назагал була перевантажена й на дискусію не лишилося часу.

Третю сесію наступного дня присвячено суспільно-політичним питанням. Нею провадила проф. М. Шеррер. З доповідями виступали: проф. Василь Маркусь (Чикаґо-Париж) — про зовнішньо-політичні аспекти доби відродження в УССР; доц. УВУ К. Митрович (Париж) — дослідження суспільно-філософської думки в 1920-их рр.; доц. УВУ В. Косик (Париж) — про політичну діяльність М. Скрипника; д-р Б. Кравченко (Едмонтон) — про організацію і українізацію робітничої кляси цього періоду; проф. І. Мигул (Леноксвілл, Канада) — про спроби переоцінки українізації в історіографії 1960-70-их років в УССР. Л. Плющ (Париж) порушив ориґінальну тему українського варіянта „евроазійства" і довів істотну різницю між ним і російським евроазійством.

Остання сесія була присвячена питанням мистецтва й освіти. Нею провадив проф. В. Янів, а виступали д-р В. Маркади про театр Курбася; її ще одну доповідь на тему українського образотворчого мистецтва цього періоду прочитав її чоловік Ж. Маркаде. Не від речі буде сказати, що в особі В.Маркаде українське мистецтвознавство здобуває цінну дослідницю, бо вона недавно захистила докторат на Сорбонні саме з українського мистецтвознавства; її капітальна праця готова до друку. Проф. УВУ А. Вирста (Париж) говорив про українську музику 1920-их років, ілюструючи доповідь деякими уривками тогочасних творів. Не відбулася доповідь доцента Інституту Х. Урєвіча, спеціяліста з кіномистецтва, який саме в цьому часі перебував в ССCР. Його доповідь на тему „Кіно Довженка" увійде до плянованого збірника. З ділянки освіти говорили проф. УВУ Г. Васькович (Мюнхен) про українське шкільництво доби державности (1917-20), а д-р Й. Йосипишин (Париж) доповідала про українську совєтську освіту в 1920-33 роках. Закінчив сесію і конференцію цікавою доповіддю проф. С. Козак з Варшавського університету, який говорив про „джерела і вирости українського відродження", даючи ширше культурно-національне тло подіям 20-их років, які органічно наростали в попередніх мистецьких і світоглядових течіях української культури початку XX сторіччя.

Конференцію закрив зробленням підсумків і позитивною оцінкою ректор УВУ проф Янів: всіх доповідачів було 25 в трьох різних мовах, наполегливо працювали учасники понад 15 годин, всіх учасників було в залі в різний час між 40 і 60 осіб.

Закінчилася ця цікава і рідка українська наукова імпреза у співпраці з французьким науковим світом прийняттям. Під кінець сесії ще придбув президент Інституту, співорганізатора „кольоквія", проф. де ля Бастід, що висловив подяку українській стороні за цінний вклад у наукові зв'язки Інституту, і побажання, щоб така співпраця продовжувалася, в тому і спільним виданням матеріялів цієї наскрізь успішної конференції.

В Сенаті...

(Продовження зі стор. 1)

них еміґрантів.

На запитання сен. Гелмса про торговельні зв'язки Багамських островів із ЗСА, проф. Добрянський заявив, що ЗСА є чільним торговельним партнером тих островів, а крім того американці роблять вклад в їхнє господарство, бо масово приїжджають туди як туристи.

Він додав, що Багамські острови могли б скористати з американських капіталовкладень в галузі виробу алюмінію, ядерних електро станцій і сільського господарства але перед тим треба розв'язати спірні банкові і податкові питання між обома країнами.

Сен. Гелмс ще хотів знати чи Куба зацікавлена у Багамських островах, на що проф. Добрянський відповів, що Куба не виявляє особливого зацікавлення Багамами, а Багамський уряд не надто турбується Кубою.

Читаючи — як він пояснив — із записок, що їх приготовили його помічники, сен. Матаяс звернув увагу, що проф. Добрянський володіє чотирма мовами: українською, російською, німецькою і французькою.

Проф. Добрянський поправив мерилендського сенатора і заявив, що хоч він знав усі ці мови, то все таки не володіє ними, хоч може читати їх поволі, з допомогою словника. „Українську мову — сказав проф. Добрянський усміхаючись — я втратив через русифікацію"

Далі сен. Матаяс відмітив, що проф. Добрянський є членом Крайового комітету для відзначення світового року населення та запитав, чи він плянує активно, працювати на Багамських островах в галузі програми проти перенаселення.

Дивлячись на успіх програм реґулювання приросту населення в таких країнах як Індія, сказав проф. Добрянський, „я в основному згідний сприяти таким програмам на Багамах". Але він застеріг, що під цю пору не ознайомлений із релігійними і суспільними аспектами реґулювання приросту населення в країні в якій він має працювати, тому обіцяв сенаторові докладніше вивчити цю справу.

Сен. Матаяс висловив своє вдоволення, що д-р Добрянський цікавиться питаннями приросту населення.

На цьому слухання проф. Добрянського закінчилося.

Воно не було відмінне від подібних слухань інших номінатів на посольські пости. Тільки в рідкісних випадках, коли президент висуває якусь контроверсійну особу, або номіната на члена кабінету, більше, а то й усі члени сенатської комісії з'являються на слухання і тоді запитань є більше та вони гостріші.

Черговий крок у номінаційному процесі проф. Добрянського буде голосування цілого Сенату, щоб схвалити його номінацію. Далі в Державному департаменті відбудеться заприсяження його і підписання його вірчої грамоти. Офіційно д-р Добрянський стане амбасадором ЗСА щойно тоді, як передасть свою річну грамоту генеральному губернаторові Багамського Коммонвелту.

В Рочестері...

(Продовження зі стор. 1)

храму інж. Олександрові Нечипуренкові, який представив головний стіл і гостей-представників організацій.

Привітальне слово виголосив голова Парафіяльної ради В. Андрієнко, а в мистецькій частині виступали: парафіяльний хор, д-р Л. Борисенко, Г. Сохань-Ґриндлі, ансамбль „Калина" з Сиракюзів і О. Боднар з Ню Йорку.

Владика Марко о 5-ій годині по полудні мусів залишити, як він висловився, „люблячу громаду" і тому, сказавши декілька теплих слів признання в побудові величного храму, в супроводі отця пароха залишив залю.

Кінцеве слово промовив о. Ф. Коваленко, а потім молитвою і відспіванням українського національного гимну закінчено святкування цієї історичної дати в житті української православної громади.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

АНДРОНІКА КОПИСТЯНСЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Володимира в Гемстеді, Н. Й.
в понеділок, 20-го грудня 1982 р., о год. 7:30 рано

Просимо про молитви:
дружина — ІРЕНА з ДІТЬМИ і ВНУКАМИ

В ДРУГУ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, ТАТА І ДІДУСЯ

бл. п. д-ра психології

ІВАНА П. ПИРІГ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

дня 23-го грудня 1982 року

У ЦЕРКВАХ:
св. Михаїла у Cherry Hill, N.J.;
Преображення Ісуса Христа у Denver, Colo.;
св. Йосафата у Bethlehem, Pa.

Про згадку в святих молитвах за душу Покійного, Приятелів і Знайомих просять:

дружина — ЗЕНОВІЯ
син — РОМАН з дружиною ЛЮБОЮ
внучки — АНДРІЙ і АДРІЯН

ПОДЯКА

Дня 17-го листопада 1982 року відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ, ВУЙКО, ШВАҐЕР

св. п.

Д-р ЮЛІЯН ЕВГЕН РАБІЙ

адвокат в Самборі, Зах. Україна, старшина УСС і УГА і оборонець українських політичних в'язнів.

Дякуємо всім Приятелям, Знайомим, Своякам, Родині за вислови співчуття, молитви, пожертви на Служби Божі, Фонд Будови Церкви св. Володимира Великого в Ютиці й інші цілі.

Особлива подяка о. пароxові, крилошанинові Богданові Смикові за духовну опіку, похоронні відправи, прощальні слова, а також паніматці Володимирі за всю допомогу в похоронах і Всечесному отцеві Йосифові Лукашевичеві за участь в похоронах.

Велика подяка д-рові Богданові Гарбовському за сталу і жертвенну медичну опіку.

Зокрема дякуємо інж. Петрові Ярмакові за прощальну промову над домовиною, всім Членам ОбВУА, а особливо Членам „Братства Дивізийників", під керуванням Вп. п. Івана Бекерського, голови, які занесли Покійного на Вічний Спочинок і зорганізовано взяли участь в похоронах.

Дякуємо українським організаціям УККА, ООЧСУ, СУА, Провидіння, за жертви, і їх Представникам за участь в похоронах. Окрема подяка представникові УККА інж. Ярославові Яцковському і голові ООЧСУ Вп. п. Йосифові Ліщинському за їх теплі слова до Родини під час родинної тризни.

Щиросердечна подяка Відділові Пластприяту за жертви і допомогу у тризні, а окрема українській молоді Пласту за це, що зорганізовано вшанувала пам'ять Покійного під час Парастасу.

Дякуємо редакторові Іванові Смолієві за його слова під час тризни від Знайомих Покійного і Родини, рівнож Товариству „Бесіда" за допомогу в тризні і багатьом Членам громади Володимира Великого в Ютиці, які будь чим прославили ім'я Покійного.

Накінець дуже дякуємо членам нашої Родини, що були біля нас у дні нашого болю і горя.

Вдячні: дружина — ЯРОСЛАВА
син — БОГДАН

Діяльність питомців у духовній семінарії в Оттаві

Українська Католицька Семінарія Св. Духа в Оттаві, столиці Канади, розпочала новий шкільний рік з початком вересня. В другому році свого існування семінарія приміщується знову в Василіянському манастирі, та нараховує 19 питомців, 17 з яких перебувають цього семестра в Оттаві. Минулого року в семінарії було десять питомців.

З цьогорічних питомців шість належать до Едмонтонської епархії, шість до Торонтонської, три до Ньювестмінстерської, три до Вінніпеґської, а один до Саскатунської.

Реченець, визначений для приїзду питомців до семінарії, був день 5-го вересня. Дні 6-го і 7-го були призначені на духовні науки для питомців під проводом новопризначеного духовника семінарії о. Корнилія Пасічного, ЧСВВ, який прибув з Торонто.

Отець ректор Йосиф Андріішин мав вступну конференцію для питомців 7-го вересня, а шкільний рік розпочато наступного дня торжественною Св. Літургією на призвання помочі Св. Духа.

Питомці вчащають в Оттавський університет на курси з філософії та з української мови й літератури, а в університет св.Павла на курси з богословія.

За старанням о. ректора Андріішина, в січні будуть викладатися курси в університеті св. Павла про східню літургіку та про східню духовість. Крім цього, щодругого року, за чергою, будуть викладатися курси церковно-слов'янської мови, східнього канонічного права, історії української Церкви та східньої богословії. Всі ці курси будуть акредитовані університетом св. Павла.

В семінарії о. духовник відповідає за духовну формацію питомців та викладає їм курс про Літургічний Рік українського обряду, а проф. д-р Б. Боцюрків—про сьогочасний стан Церкви у Совєтському Союзі. В наступному семестрі о. ректор викладатиме питомцям курси про східнє церковне право і Св. Тайни.

Отець С. Рош навчає церковного співу в семінарії, а Славка Шевців започаткувала хор семінаристів, що ним тепер провадить питомець Роман Боцюрків.

Поза семінарією деякі питомці навчають в рідній школі, належать до управи місцевого СУСК-у, до УКЮ та танцювального гуртка і співають у парафіяльному хорі.

Владики з питомцями Семінарії Св. Духа в Оттаві. Перший ряд (зліва) Владики Димитрій і Ніль, Митрополит Максим, Владики Єронім і Мирон; в другому ряді (зліва): Роман Боцюрків, Марко Байрак, Мирон Пиць, Димитрій Крищук, Тарас Карпюк, о. К. Пасічний, ЧСВВ, Володимир Дудич, о. ректор Й. Андріішин, Петро Базовський, о. Й. Роср, Петро Юрина, Максим Лисак, о. диякон В. Паскарук, о. П. Балцар, ЧСВВ (гість з Бразилії); третій ряд (зліва): Йосиф Остапович, Тарас Черевик, Михайло Лоза, Данило Філь, Павло Франчук, Ренді Якимець і Мирослав Ягельницький.

У вересні питомці були запрошені на прийняття („барбекю") в городах панства Жилів, де мали нагоду зустрінутися з українським громадянством. Питомці теж мали нагоду слухати концерт ансамблю „Кобза" з України та взяти участь у спільній вечері й нарадах з іншими семінаристами та студентами богословії. Деякі питомці їздили до Торонто, де взяли участь у торжествах, злучених зі складанням монашої професії редемпториста Володимира Коллакова.

В жовтні всі питомці, на запрошення о. С. Гара, їздили до Монтреалю та співали Св. Літургію в церкві Св. Духа, після якої парафіяни влаштували для них прийняття. При тій нагоді о. Андріішин говорив про покликання до священичого стану та закликав батьків— „дайте Богові те, що найкраще маєте".

Питомці семінарії теж брали участь у посвяченні площі під будову нової церкви в Оттаві, що його довершив Владика Ізидор Борецький в сослуженні о. протоігумена Р.Мельника, ЧСВВ, та інших священиків.

Деякі питомці взяли участь у доповіді про священичу працю з іншими оттавськими семінаристами, а в Листопадовий День співали Панахиду за Слугу Божого Митрополита Андрія Шептицького та за героїв, полеглих за волю України.

Митрополит Максим Германюк, ЧНІ, з Вінніпеґу навідався принагідно до семінарії кілька разів та служив Св. Літургію для питомців. Між іншими гістьми, що відвідали семінарію, були о. протоігумен Р. Мельник, ЧСВВ, о. д-р Т.Тисак з Англії, який святкує срібний ювілей свого священства, о. д-р Іван Дацько з Риму, о. канцлер д-р Р.Даниляк з Торонта, о.М.Кушко,ЧНІ, і о. Я.Радкевич з Вінніпеґу., який дав доклад питомцям про питання з біоетики.

Дня 25-го жовтня присутні в Оттаві Владики відслужили св. Літургію в семінарії за покійного Владику Андрея Роборецького, який нагло помер в Торонто. Наступного дня наші єпископи знову служили Св. Літургію в семінарії, а потім стали до спільної знімки з питомцями та сніданні разом з ними.

Отець ректор і духовник були запрошені на бенкет в приміщеннях канадського парляменту, що його влаштували сенатор П.Юзик та місцевий КУК в честь Митрополита Максима з нагоди його назначення на офіцера Ордену Канади.

Отець ректор Андріішин мав зустріч з Апостольським про-нунцієм, Архиєпископом А.Пальмасом, 13-го жовтня і був у нього на обіді 19-го жовтня. Отець ректор теж брав участь в конференції канадських ректорів семінарій 15-го жовтня.

В наслідок певного духовного відродження в нашій церкві, та завдяки молитвам наших вірних, Господь нам посилає більше духовних покликань, за що ми дуже вдячні Богові. Вже тепер передбачається, що манастир Отців Василіян, де під цю пору приміщується семінарія, скоро стане замалим для нас. Тому отці настоятелі пошукують за іншим більшим приміщенням на найближчі наступні роки. В тій цілі о. Андріішин мав зустріч із місцевою управою отців Облятів в справі евентуального винайму частини їхнього будинку на нашу семінарію як одну можливу розв'язку.

Пожертви на втримання семінарії та на започаткування фонду на нове власне приміщення для наших питомців можна складати нашим владикам через єпископську канцелярію в кожній епархії.

Отець К.Пасічний, ЧСВВ

На шляху філантропії

Кеймбридж, Масс.(ФКУ) — У нашій пресі згадується часто видних діячів, але не завжди спостерігається спокійних, скромних осіб, які, одначе, впорядковано, без галасу, послідовно творять майбутність своїм конкретним доброчинством.

До такої саме категорії громадян належить Юрій Личковський, визначний меценат ФКУ, який вже в 1968 році, вплативши першу тисячу долярів, розпочав серію своїх щедрих датків на фонд українських студій у Гарвардському університеті, досягнувши цього року значної суми — 11,125 долярів.

Ю. Личковський народився 12-го березня 1918 року в Клепаркові, Західня Україна. Вчився у Львові у філії української академічної гімназії. В 1936 році вступив до новозаснованого державного рільничого ліцею з українською мовою навчання у Черниці й закінчив його успішно в 1939 році.

В часі наступу большевиків на Галичину вихав на Захід. У 1941 році почав студії у Фрідріх Вільгельм університеті в Берліні на агрономічному факультеті, студіюючи цукроварство. В Берліні брав активну участь у студентському житті як спортовий референт, містоголова і в початкових місяцях 1945 року як діючий голова студентського товариства „Мазепинець".

Юрій Личковський

У квітні 1945 року Ю. Личковський вихав з Берліну до Австрії. Він, як голова делегатури УСОА — Форарльберг, був учасником першого конгресу українських студентів Австрії, який відбувся в Інсбруку 22-23-го вересня 1945 року.

В 1946 році переїхав до Мюнхену, Німеччина, де одружився з Оксаною Яремич, з якою познайомився ще в Берліні в 1944 році. Разом очікували на день еміграції до Америки. В грудні 1951 року вони виїхали до Чикаго, де Личковський працював як технічний креслярь в інженерному бюрі фірми Бабкок і Вілкокс. В 1958 році працедавець переніс Юрія Личковського на становище супервайзора в їхньому бюрі в Ст. Петерзбурзі на Фльориді, де після 28 років праці він проживає як емерит від 1980 року.

Представники Карпатського Союзу відвідали проф. А. Штефана

У суботу, 30-го жовтня ц.р., представники Управи Карпатського Союзу-Юрій Костюк, голова КС,та Марія Химинець і Михайло Шпонтак поїхали до Філядельфії, щоб відвідати проф. Августина Штефана, колишнього голову Сойму Карпатської України. Проф. А. Штефан був одним із чільних діячів і провідників відродження Закарпаття в 1920-их і 1930-их роках, а сьогодні він є заслуженою та шанованою особою не тільки серед вихідців з Закарпаття та інших українців, але також серед людей інших національностей, з якими проф. Штефан співпрацював чи зустрічався.

Крім висловів пошани К-Союзу та привітання проф. Штефана з недалеким його 90-літтям, представники Карпатського Союзу поінформували його про працю й пляни Управа КСоюзу, висловили йому признання і вдячність за його таку корисну діяльність також і в цій країні, а зокрема за два томи його споминів. Вони теж вислухали почуту думку проф. Штефана про діяльність Карпатського Союзу та про його поради й заввагі щодо плянів і праці Управи. В цьому пляні чимало часу присвячено справі третього тому споминів проф. Штефана.

Гості з приємністю довідалися, що професор активно працює над виготовленням цього тому та що деякі частини праці вже написані, а дещо з них уже появилося в газеті „Вільне слово" в Торонто. Впорядкування документів та написання дальших частин праці є в підготовці. Представники Карпатського Союзу активно цікавляться цією справою, бо вони високо цінять праці проф. Штефана, він бо пише про період і справи, про які мало хто знає, а вже ніхто не знає так докладно й з особистого досвіду, як це знає й розуміє професор.

Його знання фактів, обставин і документів та насвітлення й інтерпретація тих подій мають суттєве значення для пізнання й розуміння того, як українське населення Закарпаття збереглося перед мадяризацією та як воно стало на шлях національного, соціяльного й політичного відродження в формі народовецького руху, що привів його до березня 1939 року. Тому голова Карпатського Союзу, говорячи в імені присутніх, заявив, що Управа КС готова також у майбутньому допомогти, чим зможе, професорові в його праці над закінченням і у виданні третього тому споминів чи інших його праць, що завжди відзначаються автентичністю і багатою документацією.

Як проф. Штефан, так і його дружина жваво цікавляться широким вахлярем справ й обидвоє відзначаються подивугідною пам'яттю, тому розмова велася про багато справ, але в основному вона торкалася Закарпаття, його долі та його людей. Їхнє (панства Штефанів) відтворення подій і обставин, характеристика й оцінка людей нашого минулого вражали не тільки багатством знання, але й новістю, простою речевістю й автентичністю, а рівночасно, як завжди, шляхетністю. Представники Карпатського Союзу, до яких долучилися також Павло Шпонтак та Осип Данко, попрощавшися з професором Штефаном і його дружиною, від'їхали збагачені і вдячні за нагоду цієї зустрічі.

Н.Н.

Шановні Секретарі та Організатори УНС!

Членська кампанія 1982 року кінчається з 31-им грудня. Тому аплікації нових членів прийматиме Головна Канцелярія тільки до 31-го грудня 1982 року.

Докладіть всіх старань, щоб виконати свої квоти та вислати аплікації вчасно, щоб вони дійшли до Головної Канцелярії не пізніше, як 31-го грудня 1982 року.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 17-го ГРУДНЯ 1982 р.

Ню Йорк, Н. Й. Місячні збори Т-ва „Дністер" 361-го Відділу, о год. 6-ій веч. в домівці „Дністра", 140 2-га Авеню, УНДім. На порядку нарад — звіти Управи. Проситься членів прибути і вирівняти залеглі вкладки за цей рік. — Управа.